

Brüssel, 8. veebruar 2018

TEADE SIDUSRÜHMADALE

ÜHENDKUNINGRIIGI VÄLJAASTUMINE ELIST NING ELI ÕIGUSNORMID KAUPLEMISJÄRGSETE FINANTSTEENUSTE VALDKONNAS

Ühendkuningriik esitas 29. märtsil 2017 Euroopa Liidu lepingu artikli 50 kohase teate oma kavatsuse kohta liidust välja astuda. See tähendab, et kui ratifitseeritud väljaastumislepingus¹ ei kehtestata muud kuupäeva, lõpetatakse kõigi liidu esmaste ja teiseste õigusaktide kohaldamine Ühendkuningriigi suhtes alates 30. märtsist 2019 kell 00.00 Kesk-Euroopa aja järgi („väljaastumise kuupäev“).² Sel hetkel saab Ühendkuningriigist „kolmas riik“³.

Väljaastumiseks valmistumine on lisaks ELile ja liikmesriikide ametiasutustele oluline ka eraõiguslike isikute jaoks.

Pidades silmas ebamäära olukorda, eelkõige seoses võimaliku väljaastumislepingu sisuga, tuletatakse kõikidele sidusrühmadele meelde õiguslikke tagajärgi, millega nad peavad arvestama, kui Ühendkuningriigist saab kolmas riik.

Kui võimalikus väljaastumislepingus sisalduda võivas üleminekukorras ei lepita kokku teisiti, ei kohaldata alates väljaastumise kuupäevast enam Ühendkuningriigi suhtes ELi õigusnorme finantsturgude valdkonnas, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrust (EL) nr 648/2012 börsivälise tuletisinstrumentide, keskmise vastaspoolte ja kauplemisteabeohidlate kohta⁴ („EMIR“)⁵, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrust (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012⁶ („MIFIR“), Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta määrust (EL) 2015/2365, mis käsitleb väärtipaberite kaudu finantseerimise tehingute ja uuesti kasutamise läbipaistvust ning

¹ Läbirääkimised Ühendkuningriigiga väljaastumislepingu sõlmimiseks on praegu käimas.

² Koosõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 50 lõikega 3 võib Euroopa Ülemkogu otsustada ühehäälselt kokkuleppel Ühendkuningriigiga, et aluslepingute kohaldamine lõpetatakse hilisemal kuupäeval.

³ Kolmas riik on riik, mis ei ole ELi liikmesriik.

⁴ ELT L 201, 27.7.2012, lk 1.

⁵ Sh ja pärast Euroopa Parlamendis ja nõukogus kokkuleppele jõudmist komisjoni ettepanek (COM (2017) 331): Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtipaberiturujärelevalve), ja muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 seoses keskmisele vastaspooltele tegevusloa andmise korra ja sellega seotud asutustega ning kolmandate riikide keskmise vastaspoolte tunnustamise nõuetega.

⁶ ELT L 173, 12.6.2014, lk 84.

millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012⁷ („väärtpaberite kaudu finantseerimise tehingute määrus“), Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 1998. aasta direktiivi 98/26/EÜ arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemides⁸ („arvelduse lõplikkuse direktiiv“).

1. TULETISINSTRUMENDID

- Alates väljaastumise kuupäevast ei vasta Ühendkuningriigi reguleeritud turul kaubeldavad tuletisinstrumendid enam liidu õiguse kohasele **börsil kaubeldava tuletisinstrumendi** määratlusele. MIFIRi artikli 2 punkti 32 kohaselt on börsil kaubeldavad tuletisinstrumendid sellised tuletisinstrumendid, millega kaubeldakse ELi reguleeritud turul või sellega samaväärseks tunnustatud kolmanda riigi turul⁹. Seega on Ühendkuningriigi reguleeritud turul börsil kaubeldavad tuletisinstrumendid liidu õiguse¹⁰ kohaselt alates väljaastumise kuupäevast **börsivälised** tuletislepingud.
- Seega kohaldatakse börsil kaubeldava tuletisinstrumendi suhtes pärast selle muutumist börsiväliseks tuletisinstrumendiks kõiki EMIRis börsiväliste tuletisinstrumentide tehingutele kehtestatud nõudeid: kõiki börsiväliste tuletisinstrumentide tehinguid arvestatakse EMIRi kohase¹¹ kliirimiskünnise arvutamisel ning nende suhtes kohaldatakse EMIRis sätestatud kliiringukohustust (kui see on vastu võetud),¹² samuti teatavaid riskimaandamisemeetodeid (eelkõige tagatise üleandmisel).
- Börsivälised tuletislepingud, mille suhtes kohaldatakse kliiringukohustust, tuleb kliirida sellise keskse vastaspoole kaudu, mis on ELi liikmesriigis tegevusloa saanud ja asutatud või mis on saanud EMIRi artikli 25 kohaselt Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve („ESMA“) tunnustuse seda liiki börsiväliste tuletislepingute kliirimiseks.¹³ Alates väljaastumise kuupäevast on kesksed vastaspooled, mis on asutatud Ühendkuningriigis, kolmanda riigi kesksed vastaspooled ja peavad selleks, et neid saaks kasutada kliiringukohustuse täitmiseks, enne saama EMIRi kohase tunnustuse.¹⁴ Vastaspooltel ei ole võimalik täita EMIRi

---

⁷ ELT L 337, 23.12.2015, lk 1.

⁸ EÜT L 166, 11.6.1998, lk 45.

⁹ Börsil kaubeldav tuletisinstrument on „tuletisinstrument, millega kaubeldakse reguleeritud turul või kolmanda riigi turul, mis on tunnustatud samaväärseks reguleeritud turuga [...] ega kuulu seega EMIRi artikli 2 punktis 7 määratletud börsivälise tuletisinstrumendi mõiste alla“, vt MIFIRi artikli 2 lõike 1 punkt 32.

¹⁰ Börsivälised tuletislepingud on tuletislepingud, millega ei kaubelda ELi reguleeritud turul või millega kaubeldakse sellise kolmanda riigi reguleeritud turul, mille kohta ei ole tehtud samaväärsuse otsust. Vt EMIRi artikli 2 punkt 7 ja artikkel 2a.

¹¹ Vt eelkõige EMIRi artiklid 2a, 13, 25 ja 75.

¹² Kliiringukohustust kohaldatakse praegu järgmiste toodete suhtes: intressimäära vahetustehingud euro, Jaapani jeeni, USA dollari, Norra krooni, Poola zloti ja Rootsi krooniga ning indeksipõhised krediidiriski vahetustehingud.

¹³ Vt EMIRi artikli 4 lõige 3.

¹⁴ Vt EMIRi artikli 4 lõige 3 ja pärast Euroopa Parlamendis ja nõukogus kokkuleppele jõudmist ettepanek (COM (2017) 331), mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust, millega muudetakse määrust (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa

kohast kliiringukohustust läbi Ühendkuningriigis asutatud kesksete vastaspoolte seni, kuni need vastaspoolde ei ole saanud ESMA-lt EMIRi kohast tunnustust.

- Kohustus kliirida tehingud ELis asutatud ja tegevusloa saanud keskse vastaspoolde kaudu või kolmandas riigis asutatud tunnustanud keskse vastaspoolde kaudu kehtib ka kolmandates riikides asutatud vastaspooltele, kui lepingul on ELis otsene, märkimisväärne ja prognoositav mõju või kui selline kohustus on vajalik või asjakohane selleks, et vältida EMIRi sätetest kõrvalekaldumist¹⁵.
- Enne väljaastumise kuupäeva sõlmitud lepingute suhtes ei saa Ühendkuningriigis asutatud kesksed vastaspoolde pärast ELi tegevusloast ilmajäämist enam teatavaid toiminguid teha (nt tihendamine) ega teatavaid kohustusi täita (nt rikkumismenetlus).
- Kolmandates riikides asutatud tunnustamata kesksete vastaspoolde tuletisinstrumentidest tulenevate riskipositsioonide suhtes ELis asutatud krediidiasutuste ja investeerimisühingute hoitavate nõuete puhul kehtib kõrgem kapitalinõue.¹⁶ Seda põhjusel, et kapitalinõuete määruse kohaselt sooduskoheldavaks nõuetele vastavaks keskseks vastaspooldeks¹⁷ saab olla üksnes ELis asutatud ja tegevusloa saanud keskne vastaspool või kolmandas riigis asutatud tunnustatud keskne vastaspool¹⁸.
- Kliiringukohustusega ELi vastaspoolde ja kolmandate riikide vastaspoolde peaksid seega kontrollima oma tuletisinstrumentide portfelle. Kõik vastaspoolde (sh kolmandates riikides asutatud vastaspoolde) peaksid olenemata sellest, kas tegemist on finantsasutuse või kliirimiskünnist ületava mittefinantsettevõtjaga, hoolt kandma, et nad vastavad kliirimisnõuetele. Kui tuletisinstrumentidega tehinguid tehakse või kliiritakse vahendaja kaudu (st kliiriv liige, kliiriva liikme klient või kaudne klient), peaksid vastaspoolde tagama selle vahendajaga sõlmitud lepingu nõuetekohase vastavuse kõikidele kohaldatavatele õigusnõuetele.

Väärtpaberiturujärelevalve), ja muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 seoses kesksetele vastaspoolde tegevusloa andmise korra ja sellega seotud asutustega ning kolmandate riikide kesksete vastaspoolde tunnustamise nõuetega, ning ettepanek (COM (2017) 208), mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust, millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 seoses kliirimiskohustuse, kliirimiskohustuse peatamise, aruandluse nõuete, keskse vastaspoolde kaudu kliirimata börsiväliste tuletislepingute riskimaandamismeetmete, kauplemisteabehoidlate registreerimise ja järelevalve ning kauplemisteabehoidlate nõuetega.

¹⁵ Vt lisateave EMIRi artikkel 4 ja komisjoni 13. veebruari 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 285/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 regulatiivsete tehniliste standarditega, mis käsitlevad lepingute otsest, märkimisväärset ja prognoositavat mõju liidus, ning selleks et ära hoida normidest ja kohustustest kõrvalekaldumist (ELT L 85, 21.3.2014, lk 1).

¹⁶ Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määruse (EL) nr 575/2013 (krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta) (OJ L 176, 27.6.2013, lk. 1) (kapitalinõuete määrus) artiklid 300–311.

¹⁷ Vt kapitalinõuete määruse artikkel 497.

¹⁸ Vt kapitalinõuete määruse artikli 4 lõike 1 punkt 88, mille suhtes kohaldatakse kapitalinõuete määruse artikli 497 üleminekusätteid ja komisjoni 6. detsembri 2017. aasta rakendusmäärust (EL) 2017/2241 (kolmandate riikide kesksete vastaspoolde üleminekuperiood kestab 15. juunini 2018).

2. KAUPLEMISTEABEHOIDLAD JA ARUANDLUS

- Vastaspooled peavad ELis registreeritud kauplemisteabehoidlale või EMIRi artikli 77 kohaselt ESMA tunnustatud kolmanda riigi kauplemisteabehoidlale teada andma tuletisinstrumentidest või väärtpaberite kaudu finantseerimise tehingutest, mille suhtes kohaldatakse EMIRi või väärtpaberite kaudu finantseerimise tehingute määruse kohast aruandluskohustust¹⁹. Alates väljaastumise kuupäevast on kauplemisteabehoidlad, mis on asutatud Ühendkuningriigis, kolmanda riigi kauplemisteabehoidlad.
- Nõuetekohaselt registreeritud või tunnustatud kauplemisteabehoidlale tuletislepingust teatamise kohustus on pandud vastaspooltele. Selle nõude täitmise peavad tagama kõik vastaspooled olenemata sellest, kas nad on finantsasutused või mitte. Kui kauplemisteabehoidlale andmete esitamine delegeeritakse kolmandale isikule, peaksid vastaspooled veenduma, et selleks sõlmitud lepinguga on tagatud vastavus kõikidele kohaldatavatele EMIRi ja/või väärtpaberite kaudu finantseerimise tehingute määruse nõuetele.
- Seega peavad vastaspooled tagama vastavuse nõudele, et vastaspooled säilitavad kõigi sõlmitud tuletislepingute ja nende muudatuste üksikasjad, vähemalt viis aastat pärast lepingu lõpetamist²⁰.
- Ühendkuningriigil ei ole enam võimalik määrata arvelduse lõplikkuse direktiivi kohaseid süsteeme²¹. Alates väljaastumise kuupäevast kaotavad kõik siiani Ühendkuningriigi määratud süsteemid arvelduse lõplikkuse direktiivi kohase määramise ühes sellest neile ja nende osalistele tulevate õiguste ja soodustustega. See ei piira liikmesriikide õigusest tulenevate erisätete kohaldamist²².

Käesolev teade ei piira võimalikke ELi vastuvõetavaid samaväärsuse otsuseid.²³

Üldist teavet kauplemisjärgsete teenuste kohta leiab kauplemisjärgsete teenuste teemaliselt komisjoni veebilehelt (https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/financial-markets/post-trade-services_en). Vajaduse korral lisatakse sellele veebilehele täiendavat teavet.

Euroopa Komisjon
Finantsstabiilsuse, finantsteenuste ja kapitaliturgude liidu peadirektoraat

---

¹⁹ Vt EMIRi artikkel 9 ja väärtpaberite kaudu finantseerimise tehingute määruse artikkel 4.

²⁰ Vt EMIRi artikli 9 lõige 2.

²¹ Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 1998. aasta direktiivi 98/26/EÜ (arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemides) (EÜT L 166, 11.6.1998, lk 45) artikli 2 punkt a.

²² Vt arvelduse lõplikkuse direktiivi põhjendus 7.

²³ Vt eelkõige EMIRi artiklid 2a, 13, 25 ja 75.